

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda gerekçesi açıklanan konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca araştırılarak, yoksulluğun nedenlerinin, boyutlarının ve sonuçlarının tespit edilmesi; yoksullukla mücadelede kalıcı ve adil politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

K. Durmaz

Kadim DURMAZ

Tokat Milletvekili

Deniz Demir

DENİZ DEMİR

Ankara Milletvekili

Azhaba Veli Azhaba Malatya M.

Ömer Fethi Göner

Kaygı

Murat Çan
GEREKÇE

Ayşe Çoban
Ankara M.
Arsuz Dönmez
Dokuz Eylül
Aydın

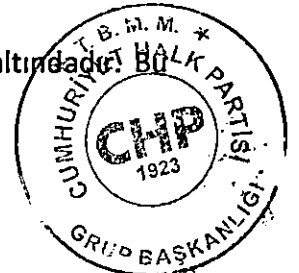
İlhami Özcan Altun
Televizyon

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımladığı 2025 Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri, ülkede yoksulluğun yalnızca gelir eksikliğiyle sınırlı olmayan, çok boyutlu ve kalıcı bir toplumsal sorun haline geldiğini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Resmî verilere göre göreceli yoksulluk oranı %13,0 olarak açıklanmış olsa da, bu oran OECD ve Avrupa ülkeleriyle karşılaştırıldığında Türkiye'nin hâlâ yüksek yoksulluk riski taşıyan ülkeler arasında yer aldığını göstermektedir. OECD ülkelerinde göreceli yoksulluk oranı ortalama %11 seviyesinde seyrederken, birçok Avrupa ülkesinde bu oran %5-7 aralığına kadar gerilemiştir. Türkiye'de ise yoksulluk, sınırlı oran düşüşlerine rağmen toplumun geniş kesimlerini etkilemeye devam etmektedir.

Daha da çarpıcı olan, yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında yaşayan nüfus oranının %27,9'a ulaşmasıdır. Bu oran, Türkiye'de yaklaşık her dört kişiden birinin yoksulluk veya sosyal dışlanma tehdidi altında yaşadığını ortaya koymaktadır. Çocuklar açısından tablo daha vahimdir:

0-17 yaş grubundaki çocukların %36,8'i yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında, durum, yoksulluğun kuşaklar arası aktarım riskini ciddi biçimde artırmaktadır.

Yoksulluğun maddi ve sosyal yoksunluk boyutu da derinleşmektedir. Nüfusun %11,9'u maddi ve sosyal yoksunluk içinde yaşamaktadır.

Yurttaşların;

%50,5'i evden uzakta bir haftalık tatil masrafını,

%35,1'i iki günde bir et, tavuk veya balık içeren yemek masrafını,

%25,1'i beklenmedik bir harcamayı,

%19,6'sı evin ısınma ihtiyacını ekonomik nedenlerle karşılayamamaktadır.

Bu göstergeler, yüksek enflasyon ve hayat pahalılığının, gelir artışlarını anlamsızlaştırdığını; yoksulluğun yalnızca en düşük gelir grubunu değil, orta gelirli kesimleri de hızla içine çeken bir yapıya dönüştüğünü göstermektedir.

Öte yandan, sürekli yoksulluk oranının %13,6'ya ulaşmış olması, sorunun geçici değil, kalıcı ve yapısal nitelik kazandığını ortaya koymaktadır. Nüfusun %3,9'u dört yıl boyunca yoksulluktan hiç çıkamamıştır. Bu tablo, sosyal devlet mekanizmalarının yetersizliğini açıkça gözler önüne sermektedir.

Eğitim düzeyi ile yoksulluk arasındaki ilişki de dikkat çekicidir. Bir okul bitirmeyen yurttaşlarda yoksulluk oranı %23,8 iken, yükseköğretim mezunlarında bu oran %2,5'e düşmektedir. Bu durum, eğitime erişimdeki eşitsizliklerin yoksulluğu derinleştirdiğini ve kalıcılaştırdığını göstermektedir.

Ayrıca barınma koşulları, borçluluk düzeyi ve çevresel sorunlar da yoksulluğun yaşam kalitesini doğrudan etkileyen unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Nüfusun önemli bir bölümü sağlıksız konut koşullarında yaşamakta; borç ve taksit yükü altında temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmaktadır.

Tüm bu veriler birlikte değerlendirildiğinde; Türkiye'de yoksulluk sorununun gelir dağılımı adaletsizliği, yüksek enflasyon, istihdam yapısı, sosyal koruma mekanizmalarının yetersizliği ve bölgesel eşitsizlikler ile doğrudan bağlantılı olduğu görülmektedir.

Bu nedenle; yoksulluğun ekonomik, sosyal, bölgesel, kuşaksal ve yapısal tüm boyutlarıyla ele alınması, mevcut politikaların etkinliğinin değerlendirilmesi ve insan onuruna yakışır yaşam koşullarını güvence altına alacak kalıcı çözümlerin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda ; Türkiye'de yoksulluğun; nedenlerinin, gelir, yaşam koşulları, eğitim, çocuk yoksulluğu, sürekli yoksulluk ve bölgesel eşitsizlik boyutlarının, enflasyon ve hayat pahalılığı ile ilişkisinin, mevcut sosyal politika ve destek mekanizmalarının etkinliğinin tüm yönleriyle araştırılması; yoksullukla mücadelede kalıcı, adil ve kapsayıcı politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla TBMM bünyesinde bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

16.2. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Müzeyyen Serkin	Adana MÜ.	M.S.
2 Nemmi Yıldız Fıracı	Haray	Nemmi
3 Asker GENÇ	KAYIYERİ	Asker
4 Şerif Erol Kılıç	İzmir	Şerif
5 Nurhan Altınokayyığılı Bucası		Nurhan
6 AYKUT KAYA	Antalya	Aykut
7 Mehmet Çeltekçi	Çorum	Mehmet
8 İzzet Akbulut	Burdur	İzzet
9 Muhip KANUN	Kocaeli	Muhip
10 Talih ÖZCAN	DÜZCE	Talih
11 Elvan İsk Geyikli	Giresun	Elvan
12 Harun Özgür Yılmaz	Kocaeli	Harun
13 Hüseyin Yılmaz	Ankara	Hüseyin
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

